

Jordbrukarhushållens inkomster

2000

(t.o.m. inkomståret 1998 ”Jordbrukarnas nettointäkter m.m.”)

JO0903

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

JORD- och SKOGSBRUK, FISKE

A.2 Statistikområde

Jordbrukets ekonomi

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Ja

A.4 Beställare

Jordbruksverket
551 82 Jönköping
Kontaktperson: Hans Jönrup
Telefon: 036-15 59 33
Telefax: 036-34 01 96
E-post: hans.jonrup@sjv.se

A.5 Producent

Statistiska centralbyrån (SCB)
701 89 Örebro
Kontaktperson: Lars Persson
Telefon: 019-17 65 75
Telefax: 019-17 69 96
E-post: lars.g.persson@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Statistiken framställs enbart genom registerbearbetningar.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda

regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Enligt beslut av Riksarkivet (RA) hösten 1999 skall ADB-register friställas när de inte längre behövs för statistikproduktion.

A.9 EU-reglering

Någon EU-reglering föreligger inte för huvuddelen av statistiken. Delar av statistiken följer en av EU:s statistikbyrå Eurostat framtagen manual och översänds till Eurostat enligt informell överenskommelse ("gentlemen's agreement").

A.10 Syfte och historik

Undersökningen syfte är att dels belysa utvecklingen och sammansättningen av jordbrukarhushållens inkomster vid olika grupper av företag dels belysa utvecklingen av disponibel inkomst (och dess sammansättning) för jordbrukarhushåll och andra hushållsgrupper. Undersökningen har genomförts för vart år sedan inkomståret 1984 med undantag för inkomståren 1993 och 1994. Före 1984 ingick vissa uppgifter om taxerade nettointäkter och avdrag i den dåvarande deklarationsundersökningen för jordbrukare (DU).. Från och med inkomståret 1999 har bearbetningen utökats så att den också ger underlag för den svenska rapporteringen till Eurostats statistikgren IAHS (Income of the Agricultural Households Sector).

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används av DG Agri som underlag för bedömningar om den ekonomiska utvecklingen inom EU:s jordbruk. I Sverige används statistiken av branschorganisationer, enskilda företag, Sveriges lantbruksuniversitet, Livsmedelsekonomiska institutet och Jordbruksverket som underlag för jordbrukspolitiska ställningstaganden, ekonomiska bedömningar, kalkyler, prognoser och utredningar.

A.12 Uppläggning och genomförande

Uppgiftsinsamling/Mätning

Samkörning har gjorts mellan statistikregistren Lantbrukets företagsregister (LBR) och Inkomst och Förmögenhetsregistret (IoF) och sedan inkomståret 1999 har även en bearbetning gjorts av variabler från IoF i den longitudinella individdatabasen LINDA.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Beräkningar av antal konsumtionsenheter planeras att införas när en ny skala för detta har bestämts. Några förändringar därutöver planeras för närvarande inte.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

De statistiska målstorheterna är av två slag.

- Inkomstårets genomsnittliga hushållsinkomster (och deras sammansättning i form av taxerade inkomster, avdrag samt positiva och negativa transfereringar) enligt tidigare svenska definitioner av jordbrukarhushåll.
- Inkomstårets genomsnittliga disponibla inkomster (och deras sammansättning) för jordbrukarhushåll och jämförelsegrupper enligt IAHS:s definitioner.

1.1.1 Objekt och population

Dels jordbrukarhushåll vid företag med mer än 2,0 hektar åker, dels jordbrukarhushåll och övriga hushåll enligt IAHS:s definition. Endast fysiska personer ingår.

1.1.2 Variabler

Ingående variabler framgår av nedanstående förteckning.

Antalsuppgifter

Antal brukare och maka/make – kvinnor
Antal brukare och maka/make – män
Antal hushållsmedlemmar
Antal hushåll
Antal hushållsmedlemmar per hushåll

Uppgifter om taxerade förvärvsinkomster m.m.

Taxerade förvärvsinkomster och avdrag m.m. samt nettoinkomst av näringsverksamhet under det aktuella året

Inkomst av näringsverksamhet
Inkomst av tjänst
Därav pension m.m.
Sammanräknad förvärvsinkomst
Taxerad förvärvsinkomst
Beskattningsbar förvärvsinkomst
Redovisat överskott av näringsverksamhet
Överskott som kvittats mot tidigare års underskott
Totalt överskott av näringsverksamhet
Årets underskott av näringsverksamhet
Nettoinkomst av näringsverksamhet
Ackumulerat underskott av näringsverksamhet

Taxerade kapitalinkomster och kapitalutgifter

Räntor och utdelning
Reavinster
Positiv räntefördelning
Summa kapitalinkomster (inkl. Inkomst av uthyrning av privatbostad)

Ränteutgifter
Reaförluster
Negativ räntefördelning
Summa kapitalutgifter och avdrag (inkl. Avdragsgilla förvaltningskostnader)
Överskott av kapital
Underskott av kapital
Nettoinkomst av kapital

Skatter

Expansionsmedelsskatt, netto
Allmän pensionsavgift
Statlig och kommunal inkomstskatt
Fastighets- och förmögenhetsskatt
Skatt på kapitalinkomster
Skattereduktioner
Skatter och allmän pensionsavgift

Hushållsinkomst före och efter transfereringar

Nettoförändring av expansionsmedel
Allmänna avdrag
Hushållsinkomst före skattefria transfereringar och skatter m.m.
Skattefria positiva transfereringar
Övriga negativa transfereringar
Hushållsinkomst efter transfereringar

Uppgifter om inkomster och avdrag för att bilda disponibel nettoinkomst enligt IAHS:s definitioner.

Inkomster

Bruttoinkomst av näringsverksamhet
Kalkylerad inkomst av eget hem
Inkomst av anställning
Kalkylerade sociala avgifter på anställningsinkomster
Kapitalinkomster
Sociala förmåner
Summa inkomster

Utgifter och avdrag samt disponibel inkomst

Kapitalutgifter
Skatter
Sociala avgifter (delvis kalkylerade)
Diverse negativa transfereringar
Disponibel nettoinkomst

Därutöver ingår i observationsregistret ett antal icke publicerade bakgrundsvariabler och variabler som används för avstämningar.

1.1.3 Statistiska mått

Denna statistik innehåller i första hand skattningar av typen **medelvärden** men även av typen **totaler** efter gruppindelningar som beskrivs i avsnitt 1.1.4.

Storheter av typ **total**:

- Antal hushåll

- Antal hushållsmedlemmar

Storheter av typ **medelvärde**:

- Antal medlemmar per hushåll
- Hushållsinkomst (samt ingående taxerade inkomster och avdrag samt positiva och negativa transfereringar)
- Disponibel inkomst (samt ingående variabler)

1.1.4 Redovisningsgrupper

Uppgifter om antal hushåll och hushållsmedlemmar m.m. samt taxerade förvärvsinkomster m.m. redovisas enligt den tidigare svenska definitionen av jordbrukarhushåll för

- hela riket
- tre riksområden (RO)
- åtta storleksgrupper där storleken mäts i areal åker
- tio driftsinriktningar enligt den svenska typologin
- fyra åldersgrupper
- län

Uppgifter om antal hushåll och hushållsmedlemmar m.m. samt disponibla inkomster m.m. redovisas enligt IAHS:s definitioner enligt följande:

a. IAHS:s snäva definition av jordbrukarhushåll för:

- tre riksområden (RO)
- hela riket
- åtta storleksgrupper där storleken mäts i areal åker
- fyra åldersgrupper

b. IAHS:s definition av socioekonomiska grupper för hushållsgrupperna

- jordbrukare (enligt IAHS:s snäva definition)
- övriga företagare
- anställda
- övriga
 - därav pensionärer
- samtliga
 - därav samtliga jordbrukare (enligt IAHS:s breda definition)

1.1.5 Referenstider

Kalenderåret 2000.

1.2 Fullständighet

God.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Resultaten för jordbrukarhushållen grundas på totalbearbetningar och uppgifterna om övriga hushåll baseras på ett mycket stort urval, varför denna statistik har hög tillförlitlighet.

2.2 Osäkerhetskällor

Den väsentliga osäkerhetskällan består i att vid matchningen mellan två register mindre än en procent av brukarna i LBR inte har kunnat återfinnas i IoF.

2.2.1 Urval

Denna undersökning är en totalundersökning vad avser jordbrukarhushållen. Uppgifterna om övriga hushåll baseras på ett mycket stort statistiskt urval.

2.2.2 Ramtäckning

Övertäckning och undertäckning av jordbrukarhushåll bedöms vara mycket liten varför effekten av detta är försumbar.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna baseras på SCB:s Inkomst- och Förmögenhetsregistret och några mätfel förekommer inte.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfall förekommer inte. Däremot finns ett bortfall beroende på att vid matchning mellan två register har mindre än en procent av brukarna i LBR inte kunnat återfinnas i IoF. Någon justering för detta bortfall har inte gjorts.

2.2.5 Bearbetning

Samkörning mellan register vid SCB

2.2.6 Modellantaganden

För jordbrukarna blir antalet vuxna barn som förs till samma hushåll som föräldrarna överdrivet stort, eftersom det ofta finns mer än en bostad på jordbruksfastigheterna och regeln i RTB är att två generationer som bor på samma fastighet förs till samma hushåll. Vid bearbetningen för jordbrukarhushållens inkomster har därför en schablon införts som innebär att barn i jordbrukarfamiljer ansetts ha eget hushåll från och med det år de fyllt 30 år. Detta är naturligtvis inte alltid fallet lika väl som en del barn under 30 år har eget hushåll på samma fastighet som föräldrarna. Denna schablonbehandling har ändå ansetts komma närmare de faktiska förhållandena än att helt gå på uppgiften i RTB.

Vid uppskattning av inkomst från eget hem har det antagits att inkomsten är proportionell mot taxeringsvärdet för de småhus som hushållet äger. Ett hushåll kan dock äga flera småhus och få inkomster, som deklarerats som inkomst av kapital eller näringsverksamhet, från de man inte bebor. En övre gräns för taxeringsvärdet för småhus på lantbruksenheter och en högre gräns för övriga småhus har därför tillämpats för att undvika dubbelräkning. För beräkningen har sedan nationalräkenskapernas uppgift om driftsöverskott för småhus och fritidshus använts.

Vid uppskattningen av arbetsgivarnas kostnader för sociala avgifter har använts de vägda genomsnittliga procentsatserna för arbetsgivaravgifter och särskild löneskatt samt arbetsgivarnas kostnader på grund av avtal med arbetstagarorganisationerna. De procenttal som sålunda framräknats dels för

personer under 65 år och dels för personer i åldern däröver har tillsammans med uppgifter om anställningsinkomster och övriga förmåner utgjort underlag för beräkningen.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

-

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Årlig med undantag för inkomståren 1993 och 1994 för vilka inga bearbetningar gjorts.

3.2 Framställningstid

Resultaten redovisas normalt i oktober, 22 månader efter inkomstårets utgång.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik. Senaste Statistiska meddelande (JO 42 SM 0201), som omfattade inkomståret 2000, blev försenad och publicerades i januari 2003.

4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Det från och med år 2000 förändrade sättet att producera Lantbruksregistret (LBR) har medfört att antalet redovisade brukare per företag minskat något samtidigt som andelen äldre brukare minskat kraftigt. Det senare gäller framför allt brukare som är 65 år och äldre. Effekten av dessa förändringar har uppskattats medföra att resultaten för hela riket för de flesta variabler ökat med 1 à 2 procent. För överskott av kapital och nettoinkomst av kapital har inverkan haft en sänkande effekt på omkring en procent. För pensionsinkomsten slutligen beräknas att inverkan haft en sänkande effekt med hela 8 procent. Eftersom förändringen av andelen pensionärer, som orsakats av den förändrade sättet att producera LBR, varierar mellan olika redovisningsgrupper bör förändringarna mellan 1999 och 2000 för dessa tolkas med försiktighet.

Därutöver gäller från och med inkomståret 1999 att de redovisade uppgifterna avser medelvärden per hushåll. Tidigare redovisades uppgifter för brukaren inklusive samtaxerad maka/make. Resultaten för 1999 och följande år är därför inte direkt jämförbara med tidigare redovisade resultat för 1998 och tidigare. Jämförbarheten för gruppindelningar som bygger på den svenska typologin påverkas mycket starkt av den förändrade beräkningsmetodik som tillämpas från och med 1999.

För äldre uppgifter gäller att vissa uppgifter om taxerade nettointäkter och avdrag fanns i dåvarande Deklarationsundersökningen för jordbrukare (DU) för tiden före 1984. I stort sett samma grupper av företag har studerats sedan 1984. Variabelinnehållet har också varit relativt oförändrat. Däremot försvårade 1990 års skattereform väsentlig jämförelser mellan år före 1991 och perioden därefter. Även de förändringar för företagare som infördes från och med inkomståret 1994 försvårar i viss utsträckning jämförelser mellan perioden före och efter förändringen.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Klassindelningen ansluter till den som används inom annan jordbruksstatistik. Redovisningsvariablerna är i huvudsak desamma som används i annan svensk inkomststatistik respektive Eurostats statistikgren IAHS.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

I princip används från och med inkomståret 1999 samma hushållsbegrepp som i den totalräknade inkomststatistiken (IoF). Den tidigare avgränsningen till brukare inkl. samtaxerad maka/make skiljer sig däremot något från de definitioner av familj/hushåll som tillämpas i annan inkomststatistik.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistikuppgifter publiceras ifrån och med redovisningen av inkomståret 2000 enbart som webb-SM i SM-serie JO. I detta finns förklarande text och texttabeller samt huvudtabeller. Vissa uppgifter publiceras också i Jordbruksstatistisk årsbok.

5.2 Presentation

Framgår av ovan angivet SM.

5.3 Dokumentation

Hittillsvarande dokumentation har förts manuellt i pärmar genom skriven programdokumentation och postbeskrivningar. Från och med inkomståret 1999 är avsikten att dokumentationen skall ske i SCBDOK.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Det slutliga observationsregistret, som än så länge finns i form av SAS-filer, är åtkomligt via PC från server.

5.5 Upplysningstjänster

SCB besvarar frågor om undersökningens innehåll och genomförande (Se punkt A5).